

at tage nogle Bestemmelser med Hensyn til Lovgivningen om Haandværksdriften, saa skal jeg dertil svare, at det er et meget vanskeligt Spørgsmaal, hvorledes Haandværksdriften i det Hele skal ordnes, og det vilde derfor, forekommer det mig, være misligt at udbrage deraf enkelte Partier, naar man dog maa give en heel ny Lov om Haandværksdriften, saavel i Kjøbstæderne som paa Landet. I det jeg saaledes i Almindelighed ikke skal modsætte mig denne Lov, navnlig ikke Hovedbestemmelserne i den første Deel af § 1, som hele Udvalget har tiltraadt, skal jeg ikke gaae ind paa de Forandringer, som ere foreslaaede af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 2den Valgfreds (Bregendahl). Det er i Gjerningen kun Redactionsforandringer, og de, der ere formulerede som Ændringsforslag, ere allerede tiltraadte af en af Thingets agtede retskyndige Medlemmer. Derimod skal jeg med Hensyn til Fleertallets Forslag om, at man allerede nu strax skulde give Ret til frit at forhandle Kaffe, Kaffesurrogater, Sukker og Thee, bemærke, at der iblandt Regjeringens Medlemmer har været forskjellige Meninger angaaende dette Punkt. Det er Gjenstande, som der vel temmelig let i en vis Fraastand fra Kjøbstæderne gives Bevilling til at handle med; men Handel med dem nægtes dog forholdsvis oftere end den almindelige Høkerhandel, som er omtalt i det første Hovedafsnit af § 1. Hertil kommer, at, medens Høkerhandelen ikke i nogen væsentlig Grad, ja maaskee slet ikke, afficerer Kjøbstædernes Næringsdrift, saa vil derimod en saadan Frihandel med Colonialvarer for visse Kjøbstæder maaskee medføre en Afgang i deres Næringsdrift (En Ste mme: Nei!). Jeg skal her tillade mig at gjøre opmærksom paa, at dette ikke er Tilfældet i Jylland og i de fjernere Provindser; thi der ligger det i Forholdene, at de vedkommende Handlende hente deres Varer i Kjøbstæderne og i Almindelighed i den nærmeste Kjøbstad. Heller ikke har det nogen Betydning i den nærmeste Æggen af Kjøbenhavn, og derfor er man ogsaa her meget beredvillig til at tilstede en saadan Handel. Men, hvad derimod angaaer Kjøbstæderne i Sjælland, der ligger noget længere fra Kjøbenhavn, da er det virkeligt Tilfældet, hvilket ogsaa er naturligt, at

de smaa Handlende paa Landet, som have rede Penge imellem Hænder og nogen Driftighed, i Reglen tage deres Varer fra Grosserere eller de som Grosserere handlende Urtekræmmere i Kjøbenhavn, hvor de faae Varerne til nedfattede Priser, og af den Grund kunne de sælge dem lige med eller vel endog under hvad Kjøbmændene tage i Kjøbstæderne. Derfor have disse Kjøbstæder i Sjælland ved gjentagende Andragender anholdt hos Indrengsministeriet om, at disse Bevillinger, som gjorde dem stort Afbræk hvad Colonialhandelen angik, ikke maatte gives. Imidlertid har Fleertallet af Regjeringens Medlemmer antaget, at der dog var overveiende Grunde for ogsaa at indrømme denne Handelsfrihed. Man har derved hovedsageligt holdt sig til det vigtige Formaal, at Brændeviinsdriften paa Landet vilde modarbejdes, naar der blev en lettere Afgang til at erholde Colonialvarer, navnlig Kaffe, og man har anseet dette for et saaa vigtigt Formaal, at man ikke kunde antage det fornævnte Hensyn til enkelte Kjøbstæders Interesser for at være overveiende; dette er navnlig min personlige Mening. Jeg har altsaa saaledes Intet at erindre imod § 1.

Ordføreren: Ja, efter den ærede Ministers Udtalelse, er mit Hverv som Ordfører meget let. Hvad der er bemærket om Kaffe, Thee og Sukker, har ogsaa været bragt under Overveielse i Udvalget, men vi have ikke troet, at der virkelig var noget Sandt i den Paastand fra Kjøbstædernes Side, at Colonialhandelen, som der drives, vilde lide noget væsentligt Skaar; men vi have ligesaa fuldstændigt erkjendt, at det var en almindelig Ansættelse, som man ikke skulde overse, naar ikke vigtigere Betragtninger maatte føre En videre. Hvad der blandt Andet har bragt os til at gjøre det Forslag, vi her have gjort, det er, at den stedlige Kundskab, som saa Mange her i Thinget have, har lært os, at paa Landet alle de lidt mere Formuende kun kunne gjenne Fragtkudst, Hønskræmmere og alle Slags Folk blive forsynede umiddelbart med disse Varer; ved umiddelbart maa her forståes, at denne Fragtkudst, denne Hønskræmmer, eller hvad man nu vil kalde ham,